

Journal of Turkish Operations Management

Evaluating efficiency using the technique of data envelopment analysis, case study: sales agents of Iran Khodro Company

Maryam Ebrahimi*, Kamran Yeganegi²

¹Information Technology Management, Islamic Azad University, Electronic Branch, Tehran, Iran

e-mail: mar.ebrahimi@gmail.com, ORCID No: <http://orcid.org/0000-0003-0421-6258>

²Department of Industrial Engineering, Zanjan Branch, Islamic Azad University, Zanjan, Iran

e-mail: yeganegi@iauz.ac.ir, ORCID No: <https://orcid.org/0000-0001-5837-8864>

*Corresponding Author

Article Info

Article History:

Received: 30.05.2023

Revised: 26.06.2023

Accepted: 27.06.2023

Keywords

Effectiveness of sales agents,
Iran Khodro³,
Genetic algorithm,
Data envelopment analysis

Abstract

The importance of performance measurement for organizations has been identified and it plays an important role in many of them; Because it is one of the most important ways to obtain information for decision making in organizations. A performance evaluation method should be able to present the overall situation of the organization in relation to the organization's goals at any moment; Also, the position of the organization in relation to the surrounding environment is also an indicator of the effectiveness of the activities carried out in the organization. The current research is among descriptive survey and correlational research; It is also descriptive in nature. The present research was conducted in the period of 2017-2018. The statistical population of this research is the customers of Iran Khodro dealerships. information in the form of quality indicators; after-sales service; Technology; equipment and machinery; Manpower and management methods should be investigated to investigate the performance of Iran Khodro dealerships. Based on the results of the hierarchical analysis, the variables of quality and management style were determined as the most important factors affecting the performance of agencies; Also, the results show this fact in all the scenarios examined by the quality indicators; after-sales service; Technology; equipment and machinery; Manpower and management methods have a positive and significant effect on the level of customer satisfaction and loyalty.

مقدمه

کیفیت و رضایت مشتری، مهمترین مسئله رقابتی در سال 1990 و پس از آن شناخته شده است (زین الدین، 2004). خدمت به مشتری از قدیمی‌ترین و در عین حال جزء تازه‌ترین مسائل برای هر سازمان است. خدمت، نتیجه تلاش فرد برای دیگران است که به صورت کار، فرایند یا ایفای نقش ظاهر می‌شود. ارائه خدمات مناسب موجب حفظ مشتری و رضایت مشتری از خدمات، موجب توصیه محصول به وسیله مشتری به دیگران می‌شود. این یک ارزش است که بتوان بوسیله تبلیغات مثبت مشتریان، موجبات فروش جدید برای شرکت را فراهم کرد (رنجبران و همکاران، 1381). از این طریق سازمان استراتژی‌های خود را در زمینه خدمات پس از فروش بهبود بخشد. در این راستا، عملکرد سازمان‌ها نقش اساسی و مهمی در تدوین این استراتژی‌ها ایفا می‌کند. بهبود مستمر عملکرد سازمان‌ها، نیروی هم افزایی ایجاد می‌کند که این نیروها می‌تواند پشتیبان برنامه رشد و توسعه و ایجاد فرصت‌های تعالی سازمانی شود. این مهم بدون

اندازه‌گیری و ارزیابی عملکرد آنان امکان‌پذیر نیست. اندازه‌گیری عملکرد، زیربنایی برای انجام عملیات بهبود و توسعه سازمان‌ها است. زمانی که مدیران از عملکرد خود اطلاعی نداشته باشند نمی‌توانند ظرفیت‌های استفاده نشده و بالقوه خود را درک کنند؛ بنابراین، جهت اطلاع از ظرفیت‌های موجود و یا استفاده نشده بایستی عملکرد، اندازه‌گیری و ارزیابی گردد تا از طریق آن مدیران بتوانند استراتژی‌های مناسب و مورد نیاز سازمان را در جهت رسیدن به اهداف و چشم انداز خود تدوین و عملیاتی سازند. ارزیابی عملکرد برای مدیران به عنوان یکی از معیارها و شاخص‌های مقایسه سازمان به حساب می‌آید به نحوی که باعث شده بعضی از تحقیقات آن‌ها به سوی یافتن روش‌های نوین جهت ارائه مدل‌های مناسب ارزیابی عملکرد منعطف گردد. از طرفی دیگر، صنعت خودروسازی هر کشور، به دلیل ارزش و جایگاه ویژه آن در شبکه تولید صنعت و خدمات پس از فروش، یکی از شاخص‌های توسعه یافتگی تلقی می‌شود. در ایران، صنعت خودروسازی، صنعتی کلیدی بشمار می‌آید و تأثیری مهم در روند رشد و شکوفایی بخش‌ها و دیگر صنایع کشور دارد (فام و همکاران، 1388). یکی از دغدغه‌های اصلی مدیران خودروسازی بقا و رشد در بازار رقابتی پویاست. شرکت ایران خودرو با ارائه خدمات پس از فروش، سعی در کسب بازاری مستقل برای خود است.

مطالعه ادبیات

با تحولاتی که در صحنه واردات خودرو پیش آمده است، صنایع خودروسازی با چالش‌های جدی در حفظ بازارهای موجود، مواجه خواهند بود. کیفیت و قیمت خودرو دو عاملی است که می‌تواند این صنعت را مورد تهدید قرار دهد. در کنار این عوامل، خدماتی که مشتری پس از خرید خودرو دریافت می‌کند، سهم بسزایی در وضعیت تجاری آن‌ها خواهد گذاشت. در حال حاضر، نمایندگی‌های موجود پتانسیل لازم را در برآورده ساختن نیازها و رضایت مشتریان ندارد. ارزیابی عملکرد آن‌ها ابزاری است که نقاط ضعف و قوت نمایندگی‌ها را مشخص می‌نماید و راهکارهای مناسب را جهت کارا نمودن آن‌ها ارائه می‌کند. در نتیجه فضای رقابتی در راستای بهبود مستمر و ارتقای سطح توانمندی‌های فنی و تخصصی را ایجاد می‌نماید. .

عسگری و زمانی منش (1394)؛ به بررسی تأثیر عوامل درون سازمانی و شاخص‌های هر یک بر بهره‌وری شرکت خودروسازی ایران خودرو، پرداختند. روش این تحقیق بر مبنای نحوه جمع‌آوری اطلاعات از نوع توصیفی-پیمایشی و از نظر هدف کاربردی می‌باشد. نمونه آماری تحقیق حاضر، 108 نفر از مدیران و کارشناسان بهره‌وری شرکت ایران خودرو و روش نمونه‌گیری آن تصادفی ساده می‌باشد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و تجزیه و تحلیل فرضیه‌های تحقیق از آزمون‌های آماری شامل آزمون نرمال بودن و دو جمله‌ای استفاده گردید. در نرم افزار SPSS استفاده شده است. نتایج این پژوهش داد که تمامی متغیرهای مربوط به نهاده (تکنولوژی، محصول، تجهیزات و ماشین‌آلات، مواد وانرژی)، ستانده (کیفیت، نوآوری در محصول، بسته‌بندی و خدمات پس از فروش) و فرآیند (نیروی انسانی، روش‌های کار، سیستم‌های سازمانی و شیوه مدیریت) بر بهره‌وری شرکت ایران خودرو تأثیر مثبت و معنادار دارد.

شاداب (1394)؛ در تحقیقی به بررسی بررسی کارایی شعب بانک مهر اقتصاد با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌ها (DEA) و رتبه‌بندی سلسله مراتبی (AHP)، پرداخته‌اند. بر اساس نتایج تکنیک

فرآیند تحلیل سلسله مراتبی با کاهش تعداد متغیرهای ورودی و خروجی کم اهمیت مدل‌های تحلیل پوششی داده‌ها دقت مدل را بالا برد. در این تحقیق، با استفاده از تکنیک فرآیند تحلیل سلسله مراتبی شاخص‌ها وزن‌دهی شده‌اند و با حذف شاخص‌های ورودی و خروجی با وزن کمتر از 0/02 متغیرها به تعداد سه متغیر ورودی (تعداد پرسنل، هزینه‌های شعبه، دارایی‌های شعبه) سه متغیر خروجی (مجموع سپرده‌ها، مجموع تسهیلات اعطایی، درآمد شعبه) کاهش یافته‌اند. در این تحقیق به مقایسه کارایی دو مدل تحلیل پوششی داده‌های سنتی و روشی تحلیل پوششی داده‌های مبتنی بر افزودن واحدهای ایده‌آل مجازی و منفی پرداخته شده است. نتایج نشان می‌دهد که افزودن دو واحد ایده‌آل مجازی مثبت و منفی به افزایش دقت مدل تحلیل پوششی داده‌ها می‌افزاید.

حیدری پیربستی (1394)؛ در تحقیق خود اقدام به شبیه‌سازی DEA در GA جهت تحلیل فرآیند کارایی 25 واحد اقتصادی که قبلاً کارایی آن‌ها در مدل CCR محاسبه شده است، استفاده می‌کنیم. هدف این تحقیق کارایی فنی شرکت‌های لیزینگ با به کارگیری روش تحلیل پوششی داده‌ها (DEA)، مبتنی بر الگوریتم ژنتیک است. نتایج عددی حاصل از اجرای مدل‌ها نشان می‌دهد که الگوریتم GA امکان حل مسائل بهینه‌سازی را در مدل CCR با رویکرد خروجی محور با اختصاص بهترین ضرایب برای موزون کردن وزن ورودی‌ها و خروجی‌ها را دارا می‌باشد.

رهنما و همکاران (1394)؛ با استفاده از تحلیل پوششی داده‌ها به ارزیابی کارایی 25 نمایندگی غرب استان مازندران پرداخت و در آخر واحدهای کارا و ناکارا را از هم متمایز نمود. بر اساس نتایج تحقیق کیفیت ارائه خدمات مهم‌ترین خروجی و تعداد مشتریان مهم‌ترین ورودی جهت بررسی کارایی واحدهای تحت بررسی بود.

گونزالز پادرن و همکارانش (2014)؛ تحقیقی با عنوان «تعیین معیار بهره‌وری کارکنان فروش در نمایندگی‌ها با استفاده از تحلیل پوششی داده‌های گسترش یافته» انجام دادند. در این پژوهش از یک سری مدل‌های تحلیل پوششی داده‌های گسترش یافته و پایه‌ای در جمع‌آوری داده‌های مالی و اطلاعات آماری برای ارزیابی کارایی فروش استفاده گردید و نتایج آن با کارایی معیارهای سنتی مقایسه گردید. تلفیق این مدل نشان می‌دهد که تولیدکنندگان بایستی یک دید کلی در تخصیص کارکنان فروش به منظور افزایش کارایی فروش ایجاد نمایند و از روند مکمل تعیین معیار نرخ مالی سنتی در تعیین بهترین تجهیزات استفاده نمایند.

پررز و همکاران (2012)؛ در یک مدل تحلیل پوششی داده‌ها برای اندازه‌گیری کارایی اقتباسی بخش هتل DEA از شاخص‌های 1- هزینه عملیاتی، 2- هزینه کارکنان 3- استهلاک 4- هزینه‌های مالی به عنوان شاخص ورودی و از شاخص‌های به عنوان خروجی 1- درآمد عملیاتی 2- درآمد حاصل از هر اتاق 3- وجه نقد در تعادل استفاده نمود. بر اساس نتایج کارایی بر حسب هزینه و درآمد عملیاتی نسبت به سایر شاخص‌ها از کارایی بالاتری برخوردار است.

زو (2011)؛ به ارزیابی عملکرد شرکت‌های هواپیمایی با استفاده از مدل DEA پرداخت. متغیرهای 1- هزینه هر صندلی در دسترس 2- حقوق هر صندلی در دسترس 3- دستمزد هر صندلی در دسترس 4- مزایای هر صندلی در

دسترس 5-هزینه سوخت در هر صندلی در دسترس به عنوان هزینه و از شاخص‌های 1- درآمد حاصل از مسافر در هر مایل 2- درآمدهای مسافربری به عنوان خروجی بهره برد.

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از حیث هدف از نوع کاربردی و از حیث مطالعه، یک مطالعه توصیفی از نوع پیمایشی می‌باشد به طوری که برای اثبات فرضیه‌های تحقیق و تحقق یافته‌ها، از نظر سنجی استفاده خواهد شد؛ همچنین مبنای نوع داده‌های گرد آوری شده از نوع کمی می‌باشد.

روش تحلیل پوششی داده‌ها یکی از بهترین روش‌های موجود در جهت تعیین کارایی نسبی واحدهای تصمیم‌گیری محسوب می‌شود. این روش ناپارامتریک علاوه بر سهولت نسبی اجراء، رتبه‌بندی‌های مناسب و قابل اعتمادی را به همراه نقاط ضعف و همچنین پیشنهادهایی برای رفع هر یک از آن‌ها را برای هر واحد ناکارا ارائه می‌دهد. مزیت قابل توجه تکنیک تحلیل پوششی داده‌ها عدم نیاز آن به تعیین مشخصات پارامتریک (همچون تابع تولید) برای به دست آوردن امتیازات کارایی است، به تعبیر دیگر تحلیل پوششی داده‌ها به عنوان یک ابزار استوار در ارزیابی کارایی مجموعه‌ها و سازمان‌های تجاری و اقتصادی به کار می‌رود، شناخته می‌شود که معیار واحدی از کارایی برای هر واحد نسبت به همتایان فراهم می‌کند. این تکنیک یک روش مبتنی بر تجربه می‌باشد که نیازی به مفروضات و محدودیت‌های سنتی سنجش کارایی ندارد از زمان معرفی، این روش به طور گسترده در تمام سازمان‌ها اعم از انتفاعی و غیرانتفاعی و... استفاده شده است اگر یک واحد تصمیم‌گیری تنها دارای یک نهاد و یک ستاده باشد کارایی این واحدها از طریق تقسیم ستاده به نهاد به دست می‌آید در حالی که هم نهاد و ستاده‌های چندگانه وجود داشته باشد. در صورت وجود قیمت (ارزش) هر یک از نهادها و ستاده‌ها می‌توان از طریق تقسیم مجموع وزنی ستاده‌ها به مجموع وزنی نهادها کارایی را مشخص کرد؛ اما با توجه به اینکه در این روش مشکلات وزندهی می‌تواند موجب انحراف نتایج شود به کمک روش الگوریتم ژنتیک و با تأکید بر روش انبوه ذرات که موجب تعدیل عامل وزندهی در روش DEA می‌شود سعی در ارتقای نتایج خواهیم داشت. این روش در راستای ارتقای نتایج روش DEA تابع فاصله (تفاوت داده پیش‌بینی شده از آنچه باید باشد نه آنچه که هست) را حذف می‌کند و نگرانی‌های ذهنیت را کاهش می‌دهد و همچنین چارچوبی برای آسان‌سازی را برای تصمیم‌گیرندگان فراهم می‌کند.

روش گردآوری داده‌ها

اطلاعات مربوط به بررسی مبانی نظری و ادبیات موضوع از طریق مطالعه کتابخانه‌ای و جستجو اینترنتی جمع‌آوری گردیده است و اطلاعات مربوط به داده‌های تحقیق توسط پرسشنامه جمع‌آوری خواهد شد. در روش کتابخانه‌ای، ابتدا کلید واژه‌های تحقیق بر اساس موضوع تعیین خواهد شد. سپس با جستجو در کتابخانه، پایگاه اطلاعاتی، کتاب‌ها، مقالات پژوهشی و پایان‌نامه‌هایی که مرتبط با موضوع بوده است انتخاب شده در مرحله بعد با فیش‌برداری از این مقالات و پایان‌نامه‌ها، مرتبطترین آن‌ها انتخاب و نیاز چارچوب نظری و متدولوژی تحقیق بر اساس تحقیقات صورت گرفته، شناسایی گردید.

جامعه آماری، روش نمونه‌گیری و حجم نمونه جامعه مورد بررسی شامل تمامی نمایندگی‌های فعال در شرکت ایران خودرو است. نمونه تحقیق حاضر شامل نمایندگی‌های فروش ایران خودرو فعال در شهر تهران است.

روش

یک مجموعه با n واحد تصمیم گیرنده (DMU) را در نظر بگیرید که هر DMU_j ($j=1, \dots, n$) از m ورودی x_{ij} ($i=1, \dots, m$) برای تولید s خروجی y_{rj} ($r=1, \dots, s$) استفاده می‌کند. فرض کنید بردارهای ورودی و خروجی برای هر DMU_j که $j=1, \dots, n$ به صورت (x_j, y_j) نمایش داده شود، به طوری که برای هر j ، مؤلفه‌های این بردار نامنفی باشند و حداقل یک مؤلفه‌ی هر بردار ورودی و حداقل یک مؤلفه‌ی هر بردار خروجی مثبت باشد. مجموعه‌ی هم‌ه‌ی (x, y) های شدنی را مجموعه‌ی امکان تولید (PPS) نامیده و با T نشان می‌دهند که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$T = \{(x, y) \mid \text{ورودی } x \text{ بتواند خروجی } y \text{ را تولید کند}\}$$

مجموعه‌ی امکان تولید با بازده به مقیاس متغیر به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$T_v = \{(x, y) \mid x \geq \sum_{j=1}^n x_j \lambda_j, y \leq \sum_{j=1}^n y_j \lambda_j, \sum_{j=1}^n \lambda_j = 1, \lambda_j \geq 0, j = 1, \dots, n\}$$

بنکر، چارنر و کوپر مدل BCC را برای ارزیابی کارایی یک DMU به صورت زیر معرفی کردند:

Min θ

$$s.t. (\theta x, y) \in T$$

که با استفاده از تعریف PPS منجر به مدل زیر خواهد شد که مدل BCC در ماهیت ورودی نامیده می‌شود:

Min θ

$$s.t. \sum_{j=1}^n \lambda_j x_{ij}, \quad i = 1, \dots, m,$$

$$\sum_{j=1}^n \lambda_j y_{rj}, \quad r = 1, \dots, s, \quad (1)$$

$$\sum_{j=1}^n \lambda_j = 1,$$

می‌توان نشان داد که این مدل با مدل جهت دار با جهت $j=1, \dots, n$ ، $\lambda_j \geq 0$ ،

θ free.

که در آن $\mathbf{1} \in R^m$ و $\mathbf{0} \in R^s$ معادل است. روش

$$\begin{pmatrix} \mathbf{d}^x \\ \mathbf{d}^y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 \\ \mathbf{0} \end{pmatrix}$$

معمول برای تصویر DMU تحت ارزیابی بر روی مرز کارایی استفاده از مدل دو مرحله‌ای است. در مرحله‌ی اول مدل I ، حل می‌شود و در مرحله‌ی دوم مدل زیر حل می‌شود.

2

$$\begin{aligned} \text{Max} \quad & \sum_{i=1}^m s_i^- + \sum_{r=1}^s s_r^+ \\ \text{s.t.} \quad & s_i^- = \theta^* x_{io} - \sum_{j=1}^n \lambda_j x_{ij} \quad i = 1, \dots, m, \\ & s_r^+ = \sum_{j=1}^n \lambda_j y_{ij} - y_{ro} \quad r = 1, \dots, s, \\ & \sum_{j=1}^n \lambda_j = 1, \end{aligned}$$

که در آن θ^* مقدار بهینه‌ی مدل (1)، است. حال مختصات تصویر DMU_o از روابط زیر محاسبه می‌شود.

$$\hat{x}_{io} = \sum_{j=1}^n \lambda_j^* x_{ij} = \theta^* x_{io} - s_i^{-*} \quad i = 1, \dots, m,$$

فرض کنید $(\theta^*, \lambda^*, s^{-*}, s^{+*})$ جواب بهینه‌ی مدل دو مرحله‌ای باشد. اگر در مرحله‌ی اول $\theta^* = 1$ و در مرحله‌ی دوم همگی متغیرهای کمکی صفر باشند یعنی $(s^{-*}, s^{+*}) = \mathbf{0}$ ، آنگاه DMU_o تحت ارزیابی را $BCC -$ کارا (کارای قوی) گویند. یکی دیگر از مدل‌هایی که در DEA معرفی شده است مدل جمعی نام دارد. این مدل مستقل از ماهیت است و به صورت زیر فرمول بندی می‌شود:

3

$$\begin{aligned} \text{Max} \quad & \sum_{i=1}^m s_i^- + \sum_{r=1}^s s_r^+ \\ \text{s.t.} \quad & \sum_{j=1}^n \lambda_j x_{ij} + s_i^- = x_{io} \quad i = 1, \dots, m, \\ & \sum_{j=1}^n \lambda_j y_{ij} - s_r^+ = y_{ro} \quad r = 1, \dots, s, \\ & \sum_{j=1}^n \lambda_j = 1, \end{aligned}$$

مدل جمعی عددی برای کارایی به دست نمی‌دهد و فقط تشخیص می‌دهد که DMU_o تحت ارزیابی کارا هست یا نه. برخلاف مدل (1)، نحوه‌ی حرکت در مدل جمعی به صورت غیرشعاعی و در راستای کاهش مولفه‌های ورودی و افزایش مولفه‌های خروجی است. می‌توان نشان داد این مدل با

حالت خاصی از مدل جهتدار با جهت $\begin{pmatrix} \mathbf{d}^x \\ \mathbf{d}^y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 \\ \mathbf{1} \end{pmatrix}$ معادل است که در آن $\mathbf{1} \in R^m$ و $\mathbf{1} \in R^s$ ، ADD -کاراست اگر در حل مدل (3-3) مقدار بهینه‌ی تابع هدف صفر باشد.

برای حل معادلات در یک مدل DEA لازم است مراحل ذیل طی گردد:

مرحله اول: معادله‌ی هم‌بندی ابرصفحه‌های کارایی قوی سازنده‌ی PPS را توسط روش ارائه شده را به دست آورید.

مرحله دوم: به کمک رابطه‌ی $\theta_p = \frac{u_p y_o - u_{0p}}{v_p x_o}$ ($p=1, \dots, t$) که تعداد ابرصفحه‌های قوی و سازنده‌ی PPS است، کارایی نسبی DMU_o را توسط وزن‌هایی که متناظر با ضرایب ابرصفحه‌های قوی سازنده- PPS هستند، به دست آورده، قرار دهید:

$$\theta^* = \max_{p=1, \dots, t} \{\theta_p\}$$

مرحله سوم: ابرصفحه‌هایی را که به ازای آن‌ها $\theta_p = \theta^*$ ، در مجموعه‌ی H قرار دهید. (H مجموعه‌ی ابرصفحه‌های کارا و سازنده از PPS می‌باشد که ضرایب آن متناظر با وزن‌هایی هستند که بیشترین کارایی را به DMU_o اختصاص می‌دهند) فرض کنید:

$$H = \{H_1, \dots, H_h\} \quad h \leq t$$

مرحله چهارم: به کمک معادله‌ی ابرصفحه‌های $H_1, \dots, H_n$ ، DMU ‌هایی را که روی هر یک قرار دارند بیابید و آن‌ها را به ترتیب در مجموعه‌های $M_{H_1}, \dots, M_{H_n}$ قرار دهید (M_{H_L} ($L=1, \dots, h$)) مجموعه‌ی اندیس DMU ‌های کارایی است که مختصات آن‌ها در ابرصفحه‌ی H_L صدق می‌کنند).

مرحله پنجم: برای به دست آوردن جهت‌های بهینه، (جهت‌هایی که با کمترین فاصله، DMU_o را بر ابرصفحه‌ای با ضرایب متناظر با وزن‌های بهینه برای DMU_o تصویر کند) مدل زیر را به ازای $h, \dots, 1=L$ حل کنید:

$$\begin{aligned} s_L = \text{Min} \quad & \sum_{i=1}^m s_i^- + \sum_{r=1}^s s_r^+ \\ \text{s.t.} \quad & \sum_{j \in M_{H_L}} \lambda_j x_{ij} = x_{io} - s_i^-, \quad i = 1, \dots, m, \\ & \sum_{j \in M_{H_L}} \lambda_j y_{rj} = y_{ro} + s_r^+, \quad r = 1, \dots, s, \\ & \sum_{j \in M_{H_L}} \lambda_j = 1, \\ & \lambda_j \geq 0, \quad j \in M_{H_L}, \\ & s_i^- \geq 0, \quad i = 1, \dots, m, \\ & s_r^+ \geq 0, \quad r = 1, \dots, s. \end{aligned} \quad (4)$$

و قرار دهید:

$$s^* = \text{Min}_{L=1, \dots, h} \{s_L\}$$

مرحله ششم: جهت‌های بهینه به صورت زیر به دست می‌آیند:

$$\bar{g}^x = \sum_{j \in M_{H_L}^*} x_{ij} \lambda_j - x_{io} = -\bar{s}_i^- \quad i = 1, \dots, m$$

$$\bar{g}^y = \sum_{j \in M_{H_L}^*} y_{rj} \lambda_j - y_{ro} = \bar{s}_r^+ \quad r = 1, \dots, s$$

که در آن، $M_{H_L}^*$ مجموعه‌ی مراجعی هستند که در حل مدل متناظر آن‌ها، $s^* = s_L$ مجموعه‌ی $M_{H_L}^*$ (یا ابرصفحه‌ی متناظر با آن) ممکن است منحصر به فرد نباشد، یعنی بیش از یک ابرصفحه با شرایط مذکور می‌نیم فاصله تا DMU_o را داشته باشد.

در مدل ارائه شده در مرحله‌ی پنجم، چون $j \in M_{H_L} (L=1, \dots, h)$ ، و از آنجا که اعضای M_{H_L} همگی بر یک ابرصفحه‌ی قوی سازنده‌ی PPS واقعدند، تنها زمانی تابع هدف می‌تواند صفر شود که DMU_o نیز روی این ابرصفحه قرار داشته باشد، یعنی اگر $(\lambda_j^*, s_i^{*-}, s_r^{*+})$ جواب بهینه‌ی به دست آمده از مدل (4)، باشد به طوری که برای $i=1, \dots, m$ و $r=1, \dots, s$ و $s_i^{*-} = 0$ و $s_r^{*+} = 0$ آنگاه:

$$\begin{aligned} \sum_{j \in M_{H_L}^*} \lambda_j x_{ij} &= x_{io} & i &= 1, \dots, m \\ \sum_{j \in M_{H_L}^*} \lambda_j y_{rj} &= y_{ro} & r &= 1, \dots, s \end{aligned} \quad (5)$$

که با توجه به این که $\sum_{j \in M_{H_L}} \lambda_j^* = 1$ و $\lambda_j^* \geq 0 (j \in M_{H_L})$ ، دو تساوی (3-5)، بیان می‌کنند که DMU_o با ترکیب محدب DMU_j های $(j \in M_{H_L})$ ساخته می‌شود که همگی روی ابرصفحه‌ی H_L واقعدند. اگرچه ظاهر مدل (3-4)، شبیه به مدل جمعی با تابع هدف می‌نیم می‌باشد، ولی چون مجموعه‌ی DMU های مشاهده شده ای که در این مدل در نظر گرفته می‌شوند بجای $j=1, \dots, n$ می‌باشند و اعضای $M_{H_L} (L=1, \dots, h)$ همگی بر یک ابرصفحه واقعدند؛ لذا نتیجه‌ی به دست آمده از حل این مدل با آنچه از حل مدل جمعی با تابع هدف می‌نیم‌سازی به دست می‌آید متفاوت خواهد بود. هر ترکیب محدب از DMU های واقع بر یک ابرصفحه، در ناحیه محدب ایجاد شده توسط همین DMU ها و در نتیجه روی ابرصفحه‌ی متعلق به آن‌ها، واقع خواهد شد. علاوه بر این، به دلیل وجود اصل امکان‌پذیری در اصول PPS ، ممکن است تصویر DMU مورد ارزیابی با ترکیبی از اعضای M_{H_L} ، اما در نقطه‌ای خارج از ناحیه‌ی محدود شده توسط ترکیب محدب این اعضا تصویر شود. در این صورت ممکن است تصویر خارج از PPS بر ابرصفحه‌ی مذکور تصویر شود که غیر قابل قبول خواهد بود؛ لذا برای اطمینان از اینکه تصویر DMU مورد ارزیابی حتماً در ناحیه‌ی محدود شده توسط ترکیب محدب اعضای M_{H_L} تصویر شود، قید $\lambda_j \geq 0 (j \in M_{H_L})$ را نیز به مدل می‌افزائیم.

فرض کنید $(\lambda_j^*, s_i^-, s_r^+)$ جواب بهینه‌ی به دست آمده از مدل (4)، باشد. طبق تعریف تصویر، مختصات تصویر به دست آمده از حل این مدل، به صورت زیر است:

$$\hat{x}_{io} = \sum_{j \in M_{HL}} \lambda_j^* x_{ij} = x_{io} - s_i^-, \quad i = 1, \dots, m,$$

$$\sum_{j \in M_{HL}} \lambda_j^* = 1 \quad \text{و} \quad \lambda_j^* \geq 0$$

که در آن $\lambda_j^* \geq 0$ و $\sum_{j \in M_{HL}} \lambda_j^* = 1$ به عبارتی دیگر $(\hat{x}, \hat{y}) = (\sum_{j \in M_{HL}} x_{ij} \lambda_j^*, \sum_{j \in M_{HL}} y_{rj} \lambda_j^*)$ ، به طوری که $\sum_{j \in M_{HL}} \lambda_j = 1, \lambda_j \in [0, 1]$ یعنی $(\hat{x}, \hat{y})$ ترکیب محدب اعضای M_{HL} می‌باشد، لذا برخلاف مدل جمعی (با تابع هدف می‌نییم)، در این جا تصویر نمی‌تواند بر مرز ضعیف واقع شود، چون در واقع در مدل (4) ناحیه‌ی PPS، تنها ناحیه‌ی محدب ایجاد شده توسط همین DMUها است.

یافته های پژوهش

در محیط کسب و کار کنونی، سازمان‌ها به منظور کسب قدرت بیشتر در رقابت‌های جهانی، تلاش می‌کنند تا کارایی خود را به طور مستمر بهبود دهند. به بیان دیگر، مسائل ناشی از افزایش رقابت و پیچیدگی محیط، شرکت‌ها را به فکر استفاده از روش‌های کارا تر و مؤثرتری در اداره امورشان انداخته است. بنا به این دلایل، ارزیابی عملکرد مهم‌ترین وظایف مدیریت شناخته شده و شاخص‌های گوناگونی برای معیار عملکرد سازمان‌ها مطرح شده است. ارزیابی عملکرد فرآیندی است که به سنجش و اندازه‌گیری، ارزش‌گذاری و قضاوت درباره‌ی عملکرد سازمان در دوره‌ی معینی می‌پردازد و چنانچه با دیدگاه فرآیندی و به طور صریح و مستمر انجام گیرد، موجب ارتقای عملکرد سازمان‌ها می‌شود. بر این اساس در تحقیق حاضر اقدام به ارزیابی عملکرد نمایندگی‌های ایران خودرو و منتخب شهر تهران با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌های شبکه‌ای شد.

بر اساس مطالعات گذشته، ادبیات پژوهش و مصاحبه‌های انجام شده در مجموع 8 زیرمعیار شناسایی شد. در این گام ابتدا با استفاده از تکنیک دلفی به غربال 8 زیرمعیار پرداخته شده است تا معیارهایی که از اهمیت و تناسب بیشتری برخوردار هستند انتخاب شوند.

جدول شماره 1: خلاصه نتایج مرحله نهایی تکنیک دلفی

معیارها	زیرمعیارها	1 کارشناس	2 کارشناس	3 کارشناس	4 کارشناس	5 کارشناس	6 کارشناس	7 کارشناس	8 کارشناس	9 کارشناس	10 کارشناس	میانگین

3/5	4	4	3	3	4	3	3	3	4	4	خدمات پس از فروش	ورودی
4	4	4	4	4	5	4	3	4	4	4	شیوه مدیریت	
3/7	4	4	4	4	3	4	4	4	3	3	سطح رضایت مشتریان	خروجی
3/7	4	3	3	4	4	4	4	3	4	4	سطح وفاداری مشتریان	

در نهایت 4 شاخص باقی مانده در مرحله دوم مجدداً همگی امتیاز بالای 3 کسب کرده‌اند. بنابراین تکنیک دلفی متوقف شده و شاخص‌های شناسایی شده برای تحلیل نهایی مورد استفاده قرار گرفته است.

مقدار کارایی با توجه به مدل تعریف شده در جدول شماره (2)، آمده است. علاوه بر مقدار کارایی، نوع آن هم در این جدول قابل مشاهده است. با توجه به خروجی نرم افزار که در جدول شماره (2)، آمده است کارایی هر DMU با استفاده از روش NDEA قابل مشاهده است.

جدول شماره 2: کارایی واحدها

	میزان کارایی	نوع کارایی
DMU1	1	کارای قوی
DMU2	0.509	ناکارا
DMU3	1	کارای قوی
DMU4	0.253	ناکارا
DMU5	0.567	ناکارا
DMU6	1	کارای قوی
DMU7	0.665	ناکارا
DMU8	0.638	ناکارا
DMU9	0.35	ناکارا
DMU10	0.693	ناکارا
DMU11	0.428	ناکارا
DMU12	1	کارای قوی
DMU13	0.745	ناکارا
DMU14	0.407	ناکارا
DMU15	0.277	ناکارا
DMU16	0.323	ناکارا
DMU17	0.277	ناکارا
DMU18	0.523	ناکارا
DMU19	0.68	ناکارا
DMU20	0.849	ناکارا

DMU21	1	کارای قوی
DMU22	0.562	ناکارا
DMU23	0.61	ناکارا

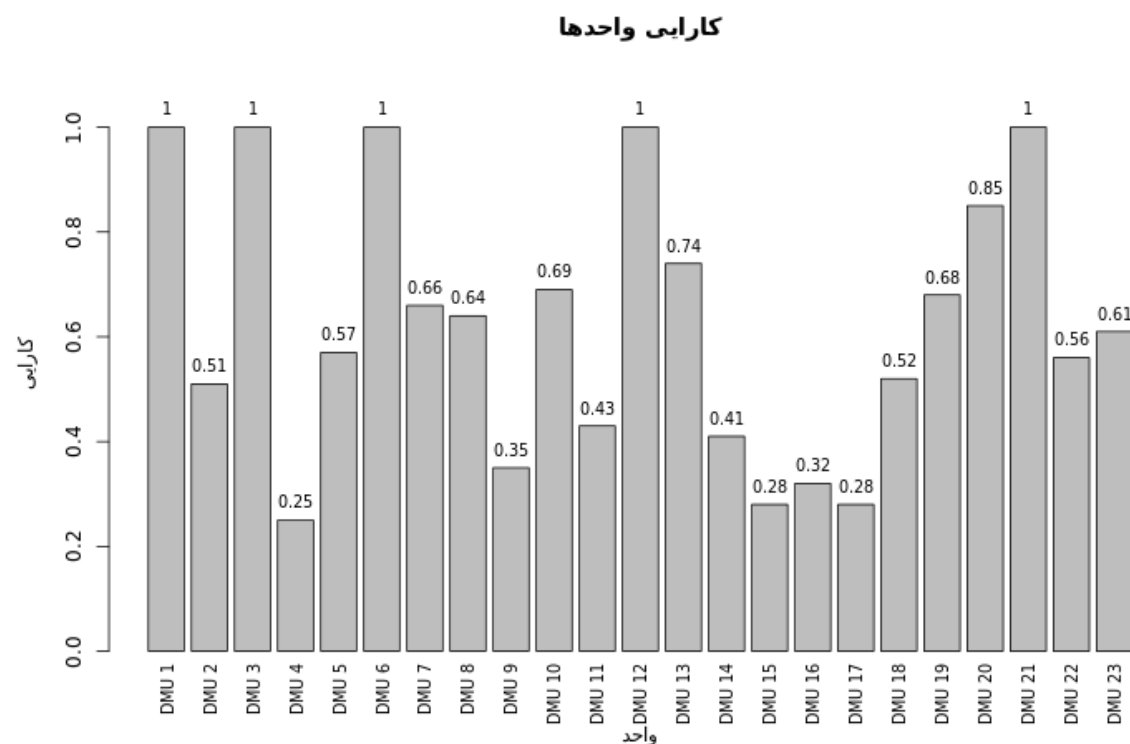
اگر کارایی واحدی کمتر از 1 باشد ناکارا است.

اگر کارایی واحدی برابر 1 بوده و کمبودی در خروجی و مازادی در ورودی نداشته باشد کارای پاراتو است.

اگر کارایی واحدی برابر 1 بوده و کمبودی در خروجی یا مازادی در ورودی داشته باشد کارای ضعیف است.

بر اساس نتایج جدول شماره (2)، مشاهده که نمایندگی‌های شماره DMU_1 ، DMU_3 ، DMU_6 ، DMU_{12} ، DMU_{21} دارای بالاترین کارایی هستند.

لازم بذکر است سایر نمایندگی‌های ناکارا می‌باشند. با توجه به نتایج جدول نمایندگی DMU_4 در بدترین وضعیت کارایی قرار دارد. بر اساس نتایج جدول فوق، 7 نمایندگی به صورت نسبی دارای ناکارایی نسبی (زیر 50 درصد) هستند. به عبارتی این نمایندگی‌ها تناسب خوبی مابین ورودی‌ها و خروجی‌ها خود نتوانسته است ایجاد کنند. نمودار شماره (1)؛ هم این مقادیر کارایی نمایندگی‌های مذکور را نشان می‌دهد:

نمودار شماره 1: کارایی واحدها

در جدول شماره (3)، واحدهای با کارایی 1 را با مدل اندرسون-پیترسون رتبه‌بندی شده اند.

جدول شماره 3: مرجع واحدها

	peer1	peer2	peer3
DMU1	1	-	-
DMU2	1	6	-
DMU3	3	-	-
DMU4	3	-	-
DMU5	1	3	12
DMU6	6	-	-
DMU7	1	3	6
DMU8	6	21	-
DMU9	3	6	21
DMU10	6	21	-
DMU11	1	3	12
DMU12	3	12	-
DMU13	1	3	12
DMU14	1	3	12
DMU15	1	3	12
DMU16	1	3	6
DMU17	1	3	6
DMU18	1	3	6
DMU19	6	21	-
DMU20	3	6	21
DMU21	21	-	-
DMU22	1	3	6
DMU23	1	3	6

با توجه به نتایج حاصل از پژوهش و بر اساس اطلاعات درج شده در جدول شماره (3)، گروه‌ای کارایی که می‌توان آن‌ها را مرجع گروه‌های ناکارا معرفی نمود، DMU_1 ، DMU_3 ، DMU_6 ، DMU_{12} و DMU_{21} ذکر شده است. چرا که این واحدها توانسته‌اند در دوره اول یا دوم یا سوم به همتای خود دست یابند؛ اما سایر واحدها نتوانسته‌اند چنین شرطی را برآورده نمایند. به عنوان مثال DMU_1 در مرحله اول به همتای خود که عدد یک است رسیده؛ اما DMU_2 پس از دو دور چرخش یکبار واحد 1 و بار دیگر واحد 6 را به عنوان الگو جهت دست یافتن به کارایی انتخاب نموده است. بدیهی است که هر کدام از گروه‌های ناکارا با الگو قرار دادن گروه مرجع پیشنهادی قادر به بهبود کارایی خود خواهند بود. همچنین جدول شماره (4)، نشان می‌دهد که هر واحد مرجع چند بار تکرار شده است.

جدول شماره 4: تعداد مرجع شدن

نام واحد	تعداد مرجع شدن
1	13
3	16
6	13
12	6
21	6

جدول شماره (4)، مشخص می‌کند که هر یک از گروه‌های کارا برای چند گروه ناکارا به عنوان الگو معرفی می‌شوند. هر چه این تعداد بیشتر باشد، معرف بهتری برای عملکرد آن گروه مرجع خواهد بود. بر اساس نتایج جدول شماره (4)، مشاهده می‌گردد که DMU_3 بیش از سایر واحدهای کارا (DMU_1)، DMU_6 ، DMU_{12} و DMU_{21}) الگوی سایر واحدهای ناکارا برای بهبود کارایی قرار گرفته است. به عبارتی DMU_3 بهترین واحد مرجع برای سایر واحدهای ناکارا بوده است. به واحد فرضی که روی مرز کارایی قرار دارد (به عبارتی کارایی آن برابر 1 شود) و زیر واحد مورد بررسی باید آنقدر تغییر نماید که در سطح واحد کارا قرار گیرد. این واحد کارا که ملاک مقایسه واحدهای ناکارا قرار می‌گیرد، را متغیر مجازی گفته می‌نامند.

جدول شماره (5)، مقادیر متغیرهای کمکی و مصنوعی مدل اولیه را نشان می‌دهد

جدول شماره 5: مقادیر متغیرهای کمکی

DMU9	DMU8	DMU7	DMU6	DMU5	DMU4	DMU3	DMU2	DMU1	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	محدودیت 1
0.146	0.727	0	0.95	0	6.287	0.967	0	0	محدودیت 2
0.739	2.183	0.526	2.855	0.593	10.4	1.6	0.491	0.742	محدودیت 3
0	1.537	0	2.01	0	0	0	0.488	0.739	محدودیت 4
0.138	0.334	0.149	0.437	0.184	0.747	0.115	0.162	0.245	محدودیت 5
0.531	2.056	0.387	2.689	0.433	6.965	1.072	0.523	0.791	محدودیت 6
0	0	0	0	0.028	1.601	0.246	0	0	محدودیت 7
0.475	1.634	0.335	2.136	0.398	8.004	1.231	0.382	0.577	محدودیت 8
0.223	0.362	0.255	0.474	0.344	2.467	0.379	0.229	0.346	محدودیت 9
0.65	1.705	0.627	2.229	0.768	5.886	0.906	0.665	1.006	محدودیت 1
0.082	0.097	0.107	0.127	0.148	0.688	0.106	0.098	0.149	محدودیت 1
0.629	2.104	0.445	2.752	0.483	7.924	1.219	0.491	0.743	محدودیت 1
0.706	4.533	0.18	5.928	0	11.524	1.773	0.656	0.992	محدودیت 1
0.669	3.365	0.28	4.401	0.193	10.495	1.615	0.525	0.794	محدودیت 1
0.457	1.658	0.293	2.168	0.296	5.804	0.893	0.342	0.517	محدودیت 1
0.833	3.173	0.507	4.15	0.479	9.918	1.526	0.622	0.942	محدودیت 1
0.26	0.651	0.249	0.852	0.305	2.393	0.368	0.253	0.383	محدودیت 1
0.645	1.959	0.531	2.561	0.603	6.456	0.993	0.575	0.871	محدودیت 1
0.742	2.376	0.537	3.107	0.611	10.359	1.594	0.568	0.86	محدودیت 1
0.088	0.146	0.086	0.191	0.115	1.311	0.202	0.065	0.099	محدودیت 2
0.055	0.134	0.073	0.175	0.119	1.433	0.22	0.09	0.137	محدودیت 2
0	0	0.09	0	0.171	0.324	0.05	0.164	0.249	محدودیت 2
0.301	0.872	0.281	1.14	0.355	3.752	0.577	0.316	0.478	محدودیت 2
0.231	0.637	0.198	0.832	0.251	3.475	0.535	0.2	0.303	محدودیت 2

DMU20	DMU19	DMU18	DMU17	DMU16	DMU15	DMU14	DMU13	DMU12	DMU11	DMU10
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.404	1.588	0	0	0	0	0	0	0.822	0	2.296
2.043	4.77	0.467	0.717	1.428	0.896	1.188	0.783	1.512	0.702	6.895
0	3.359	0	0	0	0	0	0	0	0	4.856
0.381	0.731	0.132	0.203	0.405	0.278	0.368	0.243	0.26	0.217	1.056
1.468	4.493	0.343	0.527	1.05	0.655	0.868	0.572	1.001	0.512	6.495
0	0	0	0	0	0.043	0.057	0.037	0.426	0.033	0
1.314	3.57	0.297	0.456	0.908	0.601	0.797	0.525	1.301	0.471	5.161
0.618	0.791	0.226	0.347	0.691	0.52	0.689	0.454	0.831	0.407	1.144
1.797	3.725	0.557	0.855	1.703	1.16	1.539	1.014	1.415	0.908	5.385
0.226	0.212	0.095	0.146	0.291	0.223	0.296	0.195	0.328	0.175	0.307
1.739	4.598	0.395	0.607	1.208	0.731	0.969	0.639	1.025	0.572	6.646
1.95	9.906	0.16	0.246	0.489	0	0	0	0	0	14.319
1.85	7.354	0.248	0.381	0.759	0.292	0.387	0.255	0.514	0.228	10.631
1.264	3.622	0.26	0.4	0.796	0.448	0.593	0.391	0.58	0.35	5.236
2.302	6.934	0.45	0.692	1.377	0.723	0.959	0.632	0.727	0.566	10.024
0.719	1.423	0.221	0.34	0.677	0.461	0.611	0.403	0.566	0.361	2.057
1.784	4.28	0.471	0.723	1.441	0.911	1.208	0.796	1.034	0.713	6.187
2.05	5.192	0.477	0.732	1.459	0.923	1.224	0.807	1.55	0.723	7.505
0.244	0.32	0.077	0.118	0.234	0.174	0.231	0.152	0.335	0.137	0.462
0.151	0.293	0.065	0.1	0.199	0.18	0.238	0.157	0.487	0.141	0.423
0	0	0.08	0.122	0.243	0.259	0.343	0.226	0.606	0.202	0
0.832	1.905	0.249	0.382	0.762	0.537	0.712	0.47	0.872	0.421	2.753
0.639	1.391	0.176	0.27	0.538	0.38	0.504	0.332	0.727	0.298	2.011

DMU21	DMU22	DMU23
0	0	0
0	0	0
1.036	0.82	1.036
0	0	0
0.294	0.233	0.294
0.762	0.603	0.762
0	0	0
0.659	0.522	0.659
0.502	0.397	0.502
1.236	0.978	1.236
0.211	0.167	0.211
0.877	0.694	0.877
0.355	0.281	0.355
0.551	0.436	0.551
0.577	0.457	0.577
0.999	0.791	0.999
0.491	0.389	0.491
1.045	0.827	1.045
1.058	0.838	1.058
0.17	0.135	0.17
0.144	0.114	0.144
0.177	0.14	0.177
0.553	0.438	0.553
0.39	0.309	0.39

در جدول شماره (5)، مقادیر متغیرهای کمکی و مصنوعی مدل اولیه آمده است. بر اساس جدول شماره (5)، می‌توان نقش هر یک از محدودیت‌های وارد شده به مدل جهت رفع ناکارایی را مشاهده نمود. به عنوان مثال برای رفع ناکارایی در DMU_1 با در نظر گرفتن شرایط سایر نمایندگی‌ها اثرگذارترین محدودیت مربوط به محدودیت 12 با مقدار 0/992 صدم و کمترین محدودیت مربوط به محدودیت اول و ششم با مقدار صفر است.

خلاصه و نتیجه گیری

نتایج به دست آمده از این پژوهش می‌تواند شرکتها را ترغیب کند تا در توسعه استراتژی‌های بازاریابی خود نه تنها در راستای توسعه اصول اولیه خدمات پس از فروش، همچون تعمیر و نگهداری و گارانتی و وارانتي اقدام کنند، بلکه با استخدام نیروهای متبحر، با تجربه و دارای روابط عمومی بالا نسبت به توسعه و بهبود تعامل خود با مشتریان، با به کارگیری تجهیزات به روز و کارآمد نسبت به بهبود کیفیت فیزیکی و با توسعه سازوکارهایی برای به حداقل رساندن زمان انتظار مشتری و ایجاد برنامه‌های آموزشی مدون، نسبت به بهبود نتایج کار و ایجاد ارزش برای مشتری اقدام نمایند چرا که نتیجه همه این عوامل رضایت مشتری خواهد بود و در صورتی که پایش و اندازه‌گیری رضایت آنان به صورت مداوم صورت پذیرد نتیجه نهایی آن تمایل پایدار مشتری به خرید مجدد و در نتیجه سودآوری برای شرکت خواهد بود؛ همچنین در چنین حالتی مشتریان تمایل دارند تا با بیان تجربه مثبت خود از همکاری با شرکت یا سازمان، سایر مشتریان را نسبت به خرید ماشین‌ها و یا استفاده از خدمات شرکت، ترغیب نمایند و این درحالی است که هزینه‌های بازاریابی برای جذب مشتریان جدید بسیار گزاف بوده و تحقیقات نشان داده‌اند که تأثیر دوستان، خانواده و همکاران بر افراد برای خرید يك محصول یا کالا، بسیار بیشتر از تأثیر تبلیغات و یا ادعای فروشنده در ارائه محصولی مرغوب و با کیفیت است. با توجه به اینکه اکثریت مراجعات فنی به نمایندگی‌های ایران خودرو (71 درصد) طرح تخصیص بهینه قطعات تند مصرف به نمایندگی‌ها است؛ لذا پیشنهاد می‌گردد که سبد قطعات تخصیص در آینده شامل قطعات متوسط مصرف نیز باشد و این قطعات در کنار سایر قطعات تند مصرف در بین نمایندگیها توزیع گردد. با

توجه به اهمیت نیروی انسانی در ایجاد رضایت در مشتریان مقتضی است نمایندگی‌های مجاز به این موضوع توجه کامل داشته و در به کارگیری پرسنل مجرب و با تجربه که علاوه بر دانش فنی، دارای تعمیر کاری نیز باشند، تلاش نمایند. همانگونه که می‌دانیم تصمیمات مشتریان جهت انتخاب یک تعمیرگاه برای تعمیر خودرو و دریافت خدمات بر اساس سوابق و تجربیات قبلی وی از آن تعمیرگاه و یا بر اساس نتایج حاصل از تجربیات دیگران است و هیچ عاملی به اندازه تعمیرات صحیح و دقیق خودرو در ایجاد این ذهنیت مثبت اثرگذار نیست.

منابع:

شاداب، رضا (1394). بررسی کارایی شعب بانک مهر اقتصاد با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌ها (DEA) و رتبه‌بندی سلسله مراتبی (AHP)، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی - دانشکده مدیریت و حسابداری.

حیدری پیربستی، فاطمه؛ کرمی پور میثم و افشار کاظمی محمد علی (۱۳۹۴). کاربرد تحلیل پوششی داده‌ها مبتنی بر رویکرد الگوریتم ژنتیک در تحلیل کارایی فنی شرکت‌های لیزینگ، دوازدهمین کنفرانس بین‌المللی مهندسی صنایع، تهران، انجمن مهندسی صنایع ایران، دانشگاه خوارزمی.

رهنما، حسین؛ رحمانی پرچکلابی، بیژن؛ محمدی، مصطفی؛ و رحمانی فر، گلما. (۱۳۹۴)، ارزیابی عملکرد نمایندگی‌های ایران خودرو در غرب استان مازندران با استفاده از مدل BCC ورودی محور تکنیک تحلیل پوششی داده‌ها (DEA)، کنفرانس بین‌المللی مدیریت و علوم انسانی، امارات-دبی، موسسه مدیران ایده پرداز پایتخت ویرا

عسگری، فرید و زمانی منش، مهناز، (۱۳۹۴). بررسی عوامل درونی موثر بر بهروری شرکت ایران خودرو، کنفرانس بین‌المللی جهت‌گیری‌های نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری، تبریز، سازمان مدیریت صنعتی نمایندگی آذربایجان شرقی

Banker, R.D., Charnes, A. and Cooper, W.W. (1984). Some models for estimating technical and scale inefficiency in data envelopment analysis. *Management Science*, 3, 1078–1092.

Baviera-Puig, A., Baviera, T., Buitrago-Vera, J., Escribá-Pérez, C. (2020). Internal benchmarking in retailing with DEA and GIS: the case of a loyalty-oriented supermarket chain. *Journal of Business Economics and Management*, 21(4), DOI: <https://doi.org/10.3846/jbem.2020.12393>.

Charnes, A., Cooper, W.W. and Rhodes, E. (1978). Measuring the efficiency of decision making units. *European Journal of Operation Research*, 2(6), 429–444.

Darvish Motevalli, M., and Ebrahimi, M. (2021). A new model to analyze the efficiency of a multilevel drug supply network for hospitals. *Journal of System Management*, 7(2.26), 59-81

Farrell, M. (1957). The measurement of productive efficiency. *Journal of the Royal Statistical Society*, 120A (3), 253–281.

Gonzalez-Padron, T., Billur Akdeniz, M., Calantone, R.J. (2014). Benchmarking sales staffing efficiency in dealerships using extended data envelopment analysis. *Journal of Business Research*, 67(9), 1904-1911.

He, F., Xu, X., Chen, R. and Zhu, L. (2016). Interval efficiency improvement in d by using ideal point. *Measurement*, 87, 138-145.

Pérez-Rodríguez, J.V., and Acosta-González, E. (2021). The impact of ownership and size heterogeneity on hotel efficiency in the Canary Islands (Spain). *Tourism Economics*, <https://doi.org/10.1177/13548166211035853> .

Tan, Y., Zhang, Y. & Khodaverdi, R. (2017). Service performance evaluation using data envelopment analysis and balance scorecard approach: an application to automotive industry. *Annals of Operations Research*, **248**, 449–470. <https://doi.org/10.1007/s10479-016-2196-2>

Motlagh, S.M.H., Behzadian, M., Ignatius, J., Goh, M., Sepehri, M.M. and Hua, T.K. (2015). Fuzzy promethee gds for technical requirements ranking in hoq. *The International Journal of Advanced Manufacturing Technology*, **76**, 9-12, 1993-2002.

Nematollahi, M., Hosseini-Motlagh, S.-M. and Heydari, J. Coordination of social responsibility and order quantity in a two-echelon supply chain: A collaborative decision-making perspective. *International Journal of Production Economics*, **184**, 107-121.